

GENT NOVA

Periòdic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"

Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 22 JUNY 1912

NÚM. 552

Redacció y Administració: Lluç, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA)

DE LES MANCOMUNITATS

El sol anunci de que la Comissió s'ocupa en la redacció del dictamen del projecte de llei de Mancomunitats presentat per en Barroso a les Corts ha fet sortir de pollaguera, com vulgarment se diu, a tots aquets bons espanyolistes que de Catalunya sols coneixen el nom.

Una vegada més s'ha posat de manifest la manera com entenen les bones costums polítiques els polítics tots d'allà dalt. Quan ara deu fer uns cinc o sis mesos anaren els comissionats de les Diputacions catalanes, junt ab els diputats y senadors per Catalunya a demanar al Govern den Canalejas la promulgació d'una llei establint les Mancomunitats, se'ls feu una arribada y se'ls tingueren unes atencions que de bon antuvi ja foren bastant dubtoses. L'hostilitat implacable de tot temps en els polítics madrilenys se convertí en afalacs y respallades. Ab bones paraules, fins semblava que diguessin que'l que's demanava era poc.

Una excepció hi hagué: en Maura, que al revés dels lliberals declarà tot seguit que'l projecte no li satisfieia. Però'l fet de que'l projecte anava avalat ab l'aquiescència de tots, absolutament tots els elements de Catalunya, perque en aquest cas no hi ha que tenir en compte la nula protesta dels quatre diputats provincials lerrouxistes barcelonins, sembla que esvais dubtes y rezels per una banda y altra, a la vegada que donava una forsa preponderant als nuls del Govern.

Passà un quant temps y quan en Canalejas, assediad pels representants de Catalunya no tingué més remei que decidir-se a portar a cap les promeses fetes en un moment solemne, comensaren les vacilacions. Els capdevaners de la política espanyola, y els lliberals en primer terme, ja no trobaven tan bé que Catalunya per aquest projecte, as-

sols una poca, molt poca de la llibertat que li pertany, ab tot y esser les concessions del projecte quasi exclussivament administratives. Aquells polítics no podien capir de cap de les maneres que passessin a nostres mans les escoles públiques. Per altra part un periòdic del trust pel mer fet de cedir-se a les Mancomunitats el dret a establir xarxes telegràfiques hi ha vist perillar la integritat de la patria.

En aquest estat vingué'l projecte den Barroso. Aquest caigué com aigua freda damunt els caps dels que's disposaven a entonar el *Xim xim*. Tan diferent era del presentat per les Diputacions catalanes. Però ha esdevingut lo inevitable. Els diputats catalans que formen part de la Comissió dictaminadora no donant bras a torcer no han parat fins a canviar-lo radicalment. Tant nou l'han fet, que s'ha hagut de redactar altra volta de cap a peus. Yaquí ha vingut el daltabaix. Els qui ab el projecte del ministre de la Governació havien vist escamotejats els ideals de les Diputacions catalanes, al veure'l modificat y en camí d'esser llei han tornat a treure la caixa dels trons y fins han fet perillar l'estabilitat del actual ministeri. En Canalejas, de moment, ha donat l'embranchida declarant el projecte qüestió de gabinet. Veurem si farà lo mateix un cop se discuteixi aquest a les Corts.

Es quasi segur que tindrem Govern den Canalejas fins a que s'hagin aprovat els pressupostos, y d'aixó encara n'hi ha per dies. L'aprovació dels pressupostos es necessaria pera facilitar la regia prerrogativa, y per lo tant es fácil que no's tanquin les Corts encara fins passat un bon nombre de dies Ara toca, doncs, als diputats y senadors catalans mantenir ab tota fermesa la promesa feta a Catalunya.

Lo menys que han de fer es defensar el projecte

pera que aquest resulti tal com fou presentat per les Diputacions catalanes. Rés de concessions car el pactar concessions en aquest moment fora com una prova de feblesa. El projecte ja es migra, migradíssim y per mica que's retallés podríem tirar-lo ben bé a l'aigua. Lo poc que conté de llibertat positiva pera Catalunya deu defensarse ab tot braó, y no defallir encara que amenassin ab retirar totes les concessions administratives, que al fi y al cap aquestes, y més tenint en compte lo migrades que son, ben poc han de donarnos. Y pensin nostres representants que avui tenen Catalunya a darrera que'ls escolta, disposada com sempre a donarlos la mà quan se tracta de la llibertat d'ella.

F. SALVADOR y ROSÉS.

COMENTARI

Segons notícies telegràfiques publicades aqueixos dies, s'inicia a la Fransa una creuada contra'l cinematograf, essent varies les autoritats, entre elles l'arcalde de la populosa ciutat de Lyon, que han prohibit d'una manera terminant les vistes o exhibicions de tot lo que representi actes criminals. El motiu en que han fundat llur resolució es que considerant que aitals exhibicions constitueixen una publicitat escandalosa de crims que desmoralitzen, sobre tot a la joventut, son susceptibles de perturbar l'ordre.

Ja era hora de que les autoritats s'adonguessin d'una cosa com aquesta de la que s'en havia adonat tothom y en qual perillosa influencia fins les persones menys lletrades hi estaven conformes. Aquí mateix s'han fet importants y raonades campanyes desde les columnes dels periódics, contra l'immoralitat cinematográfica; no fa molt temps, uns quants metjes eminents de Barcelona donaven a la publicació un importantíssim document posant en guardia a les autoritats y a les families contra'ls efectes que certes películes fan a les criatures, ab motiu del intent de suïcidi d'una nena de pocs anys, efecte precisament d'aitals perniciosos exhibicions.

Que sapiguem, cap efecte han produït dites campanyes pero ens permetem esperar que després de l'exemple que's comensa a donar a Fransa, les nostres autoritats soi-disant lliberals ja no's donarán vergonya d'interdir espectacles d'efectes tan desmoralisadors com son moltes de les projeccions cinematogràfiques, les quals, degut a la popularitat y baratura que ha alcançat aquesta mena d'espectacles, exerceixen el seu efecte en l'excitable imaginació del jovent, donantli a conèixer les més repugnants escenes de criminalitat y de vici.

No hi haurà en efecte ningú, per depravat que sigui que porti als seus fills a un cafè cantant aont se presentin dances obscenes y actes immorals, pero en cambi no tindrà inconuenient en deixarlos presenciar en el cine, no sols semblants espectacles immorals sinó lo que es encara pitjor, escenes de crims en les quals la figura del criminal burlador de la llei y destructor de la societat, esdevé una figura heroica y simpática als ulls dels espectadors inconscients.

El cine que podria esser un bon element de cultura popular s'es convertit per obra y gracia de venedors de películes y d'empresaris alents sols a oferir al públic espectacles sensacionals, en una escola gràfica de males costums en la que s'enlaira'l vici, se glorifica al criminal y s'excita el sensualisme del jovent d'abdos sexes.

Ja es hora doncs de que això acabi y ja que no ho hem fet de motu propio, fem per esperit d'imitació lo mateix que s'està fent a Fransa. Les autoritats locals y puntualisant més, el senyor Arcalde de Badalona té per manament de la llei plena autoritat pera intervenir en aquesta qüestió que té baix el punt de vista étic, social y religiós bastantia més importancia que assistir oficialment a les processons sens que sigui necessari gravar els pressupostos ab cap miler de pesetes. Aquí com en la qüestió del joc, no hi cap una real o suposada ignorancia puig que's tracta d'un espectacle públic celebrat, no a la llum del dia però si a la llum no menys clara de l'electricitat y per tant l'autoritat te'l deure de posar a rotllo el mercantilisme de les empreses vetllant per la salut moral dels seus administrats. No hi caben paliatius ni subterfugis al punt aont han arribat les coses; es podria admetre fins a cert limit, el no esser en absolut sever ab els cafes cantants y de camareres als que hi acudeix ja un públic especial en sa majoria, es podrà fins reglamentar el joc pero lo que no's pot ja tolerar es la llibertat del cine tal com avui se practica.

Un arcalde com a primera autoritat local té'l dret y'l deure d'intervenir en aquesta qüestió d'interés palpitant car a més de les facultats que li donen les lleis actuals té al seu favor aquella coneguda màxima del dret públic romà que'ns ve com anell al dit pera posar punt final an aquestes ratlles:

Salus populi suprema lex est ...

JEPUS

NOTES LOCALS

EL PROBLEMA DE LA MENDICITAT

El problema de l'extinció de la mendicitat sembla que's vol resoldre, de la manera que en l'Estat esp nyol se vol curar tot, de R. O.

Encara que no som gaire partidaris de que desde Madrid ens ho arreglin tot lo del poble fentho pagar sempre als Municipis, en el cas aquest de la extinció de la mendicitat, no podem dir mal de la disposició del Ministeri de la Governació que la decreta y recomana y dicta'ls medis de que s'han de valdre pera corretgir-la y acabar-la, auxiliant convenientment els menesterosos; perque en la R. O. dita, que a instancia del Arcalde d'aquesta ciutat publicarem en altre número, se resol lo que s'ha de fer ab els pobres forasters, car disposa que siguin retornats als seus pobles.

El principi de que cada poble's mantingui els seus pobres, de fa molts anys que'ls catalanistes el sostenim y fins se'ns ha dit, més d'una vegada, que no som humans perque volem primer cuidarnos dels de casa que no dels de fora. Ara que de R. O.

ho disposa'l Govern de segur que ja ho trovarán bé's que'ns combatien.

A Badalona per allà'ls anys 1888 al 1893, si no recordem malament, va corregir-se bastant la mendicitat, empró passat aquest temps tornà a prendre'l fort increment, que encara dura en l'actualitat. Desde 1906 s'ha tornat a parlar del problema de la mendicitat, empró sigui per manca de medis oficials o per l'indiferència dels veïns, especialment dels acabats, o per altres causes, encara està en peu.

En Vergés, durant el temps que ocupà l'Arcal·dia y per lo que se l'ha d'aplaudir, el preocupà preferentment la beneficència y l'extinció de la mendicitat y inicià una subscripció popular, que per lo que'n sabem per una fulla impresa que's publicà, en general els veïns de Badalona no resposgueren degudament pera poguer realisar la magna empresa. Ademés, un dels ingressos més sanejats ab que's pot comptar pera dit objecte, l'impost sobre els bitllets d'espectacles, no ha proporcionat la renda que de dret y indiscutiblement deu donar.

Ara novament s'hi vol anar aprofitant les ventatjes morals que dona la R. O. expressada pera crear els medis necessaris, al fi de que a Badalona no hi hagi menesterosos y se portin als seus pobles l'exèrcit de mendicants forasters que circulen continuament per les nostres vies.

Tots els badalonins tenim el deure d'ajudar y contribuir a la mida de nostres esforços a procurar els cabals necessaris pera l'hermosa obra d'auxiliar als que no tenen medis de vida pera evitar que hagin de recorrer els nostres carrers implorant la caritat pública de porta en porta.

Hermós fora que pels impostos establerts y per altres medis directes, com per exemple una quota que proporcionadament s'imposessin els veïns, se conseguís la resolució del problema; que no s'hauria de recorrer als de beneficis, tómbols, etc., que més que actes d'amor als desvalguts, semblen moltes vegades fets pera esser motius d'ostentació dels poderosos.

Anemhi animosos a la resolució, y que sigui ella una satisfacció de tots y una gloria pera Badalona.

LES EXPLICACIONS D'UN DELEGAT

El delegat que assistí al II Congrés d'Ateneus y Associacions de Cultura representant al Ajuntament de Badalona, en Nadal, en la sessió d'aquesta setmana va donar explicacions respecte la seva assistència y intervenció en el Congrés.

Deixant apart les manifestacions que realment fan referencia a la missió del representant del Ajuntament en un Congrés de cultura y que per lo tant era d'oportunitat mencionar, començarem altres de dos diferents coses que'ns explicà en Nadal.

Aquet senyor Delegat del Ajuntament de Badalona va parlar-nos molt de les baralles que'n el Congrés hi varen portar el sectarisme roig y negre,

cosa que no'n teníem de fer res. Va farnos sapiguer que'ls seus amichs, no varen moure soroll; digué que l'elecció va portarse d'amagat dels catòlics y que no 'ls deixaren intervenir en l'escrutini, sense recordar que trionfà en tota la línia el criteri dels catòlics, y també va donar la culpa de la hostilitat dels catòlics a celebrar el vinent Congrés a Badalona, an en Rodón que tingué de contendir ab el compte de Sta. Maria de Pomés en una secció y que l'Ateneu Obrer d'aquesta ciutat hagués suscrit una proposició demanant que les Associacions que assistissin en el futur Congrés fossin neutrals. En una paraula, va farnos una defensa de l'actuació dels seus amics en el Congrés, sense recordarse que ell representava a una entitat «administrativa» com diria ell y de diferents pensars que diem nosaltres.

Lo gran de la cosa es que per les explicacions den Nadal, resulta que la representació del Ajuntament de Badalona, que l'ostentava un catòlic, va ésser ben poc considerada per els seus amics, car varen declararnos la guerra oposantse en absolut a que fos Badalona la ciutat designada pera la celebració del III Congrés.

Aixó resulta en desmèrit den Nadal per el fet de que 'ls seus fessin més cas del «Ateneu» que no representava més que dita entitat, que no den Nadal que representava a Badalona. Y no parlém del cas Rodón-Pomés perquè no volem fer com en Nadal, que empetteix la tasca d'un professor y ponent en un Congrés presentantla com si fos una qüestió política.

No podem comprendre que'ls catòlics no volguessin a Badalona pera celebrarhi el III Congrés. ¿Que no'ls hi va dir en Nadal que a Badalona hi governava una majoria dretista?

EL II CONGRÉS D'ATENEUS Y ELS REGIDORS DE LA MAJORIA

Els regidors de la majoria del nostre Ajuntament, en el seu dia, varen inscriures com a congressistes en el II Congrés d'Ateneus que va celebrarse a Vilanova.

Com saben nostres llegidors, en aquest Congrés va tenir-se de votar si seria Barcelona o Badalona la població designada pera celebrarhi el II Congrés, y per lo tant s'hauria de suposar que'ls senyors regidors de la majoria, com a bons badalonins, debien votar pera la designació de Badalona. Doncs no va ésser aixís, ja que'ls vots dels individus de la majoria no's van emetre perquè, segons ens digué en Nadal en la sessió, es va descuidar dintre'l temps hàbil, de ferho present al seus companys que devien votar.

D'aquestes manifestacions de'n Nadal s'en dedueixen: que actua de què en la majoria fins en questions que no son del Ajuntament, que ell ab tota la fama de previsor que té ¡Oh casualitat! aquesta vegada va descuidarse y li passà el temps, y que es molt casual que hagi passat aquesta casualitat, precisament ara que'ls congressistes catò-

lics segons versió oficiosa dels periòdics que son catòlics votaren contra Badalona guanyant la votació.

Coneguda la procedència política de'n Nadal, y sabent que està ben relacionat ab els seus correligionaris, els elements catòlics-carlins fa que'l seu descuit dongui lloc a comentaris. Perqué ab franquesa que un home tan «previsor» y «diligent» com en Nadal tingui descuits d'aquesta naturalesa, ve podria esser que fos pera resultar incompatibles els devers de badaloní y catòlic en aquet cas, car com a ciutadà badaloní tenia de votar la nostra ciutat pera la celebració del II Congrés y la disciplina catòlica li manaba fer lo contrari, votar per Barcelona.

Si aixís va esser no'ns sorpren tractanse de'n Nadal; lo que sí es d'estranyar que'ls seus companys hagin fet lo mateix que aquell, conscientment o per deixar-se dirigir per un carlí.

NOU ESCANDOL CONSISTORIAL

Les sessions de Badalona, per lo que's veu, no poden esser serioses y en elles no s'hi vol discutir per part d'alguns ab serietat.

Passa aixís per tolerarho en primer lloc l'Arcal-ne, que sembla que's mira impassible lo que passa, malgrat causar gran desprestigi a la Corporació Municipal y perjudicar la cultura política del nostre poble.

L'ocorregut en la sessió del dimecres sembla que porti un fi, la de tornar a crear a Badalona una política d'estridentia, odis y venjances. Som els primers en censurar el procediment dels lerrouxistes en Serra y en Costa, empró aixó no'ns priva de veure l'actitut menassadora den Nadal en totes les sessions, especialment en la darrera, en la que actua de perdonavides, car aixís pot calificar-se sa actitut de volguer fer constar en acta unes paraules contra ell dites en la sessió passada per en Serra. ¿Quin amagat fi portaba en Nadal en volguer que hi constessin dites paraules?

Si la Presidencia, en el seu dia, hagués fet retirar o al menys donar per no dites les paraules insultants y les insidies, no hauriem tingut de presenciar un debat que'ns avergoneix que passi a Badalona.

Les ingenues paraules den Padrós Salvatella, consoci den Nadal, plenes d'amor y de bon sentit son la millor condemna d'aquets debats-torneigs d'oratoria provocativa y insultant d'un carlí y dos radicals y a la vegada una seriosa lliçó al Arcalde que'ls ha consentit.

Actituts amenassadores com les que estém presenciant son perilloses. Sembla que hi hagi interès a ressucitar temps que no deuen tornar. Si acás tornessin ja sabem de qui serà la culpa.

Y aixó's podria curar si'l President tornés a volguer demostrar que té condicions pera esser Arcalde, y també si'ls regidors de la majoria fessin lo que va fer en Padrós Salvatella, exigir en nom del ordre una política d'amor pera la ciutat, desautori-

sant an en Nadal, el que perteneixent a la majoria que governa, ab la seva actuació ha demostrat que es més amic del escándol, de perdre'l temps y de tota mena d'obstrucció que'ls seus contrincants radicals.

En Nadal pera provocar el debat de referencia va treurer el testimoni de varis periòdics, entre ells GENT NOVA. Fà vuit dies que va negarnos autoritat pera reproduir manifestacions seves, que li devia sapiguer greu haverles fetes.

Lo que vol dir que en Nadal quan li convé, a la premsa la fá valdre molt y quan no li convé la menyspreua.

Que es lo que fan els partidistes y fanàtics, acceptar lo que'ls convé.

Si avui s'escuda ab nosaltres, ab quina autoritat va dirigirnos censures l'altre dia?

• SI ES BROMA...

Saben perque no s'acaba d'obrar y urbanisar el carrer de l'Industria? Perque s'han de fer el diners; aixís ho va volguer dir l'Arcalde.

Aixó de que l'Ajuntament anterior deixés pera que passés a resultes la quantitat pressupostada a dit objecte y que hi hagi oferiments de propietaris interessats no vol dir rés.

Afortunadament un regidor, en Martí, va demostrar que no estava en lo cert l'Arcalde; y aixís s'evitarà que sigui creguda la frase d'enganya correligionaris que va pronunciar en Pujol, dita solzament pera passar temps, però que no fá cap favor a les aptituds financeres del que la pronunciá.

Si es broma... y si fou dita ab convenciment per part den Pujol consti que ho sentiríem per ell, car hauria canviat molt desde 1909.

INSISTINT

Després de dues setmanes sense dir rés, Sol Ixent torna a parlar de les dimissions en 1909 de dos empleats de Consums. Suposem que ho fá pera entretenir als seus llegidors, pera que no se'n adonin de lo mal parats que queden en Doménech Galcerán, en Pujol y en Nadal en els debats de les darreres sessions.

Nosaltres ja hem dit tot lo que teníem de dir sobre dita qüestió.

Insistim y sostenim tot lo escrit per nosaltres.

Y de que es veritat lo que diem, ho prova que cap regidor del 1909, amic dels de Sol Ixent, ha suscrit públicament les manifestacions de dit setmanari.

Consti que varem dir que cap de dits regidors les suscriuria y aixís ha passat.

Bolsos i moneders de plata i or
de la acreditada fàbrica de

JOAN GOMILA.-MAHÓ.

Especialitat en moneders i bolsos pera primera comunió
Representant en aquesta ciutat:

PERE LLORET.-SANT PERE, 72, 2.^{on}, 1.^a

CREPUSCLE

(Premi de D. Martí Pujol en els nostres Jocs Florals de 1911)

Es l'hora capvespral, es l'hora del misteri.
Tremolen estels d'or endalt de l'hemisferi.
Tremolen les canturies pels ondulats camins
y el cant de les fontanes sanglota bosch endins.

Es el moment que l'ànima s'envola pelegrina,
cridada per la flama d'una esplendor divina
qu'en vaguetats daurades tremola en l'horitzó...

¡Oh el finestral amplíssim de la contemplació!
des d'hont la vida es tota dinsmeu, y en la mirada
m'hi sent tot el quietisme de l'ànima encantada
davant de l'espectacle que mor en l'infinit,
tot blau de la profunda blavesa de la nit,
incert de l'incertesa subtil de tot misteri...
tot ritme qui tremola, tonada de psalteri
que polsen veus ignotes perdudes en lo incert.

El cant dels qui retornen que blanament se pert.
Els esquellins que sonen enllà en la carretera
y evoquen la rialla gentil de l'hostalera
que al finestral s'inclina per rebre als vianants.
Siluetes misterioses pels camins ondulants
Com lenta cabalcada d'imatges esboirades...
Els bous pausats que tornen junyits a les arades,
Les místiques campanes que toquen l'oració,
l'estrofa anyoradica del cantinch del pastó,
l'esquella del remat que canta solitaria,
remors de veus que contén l'història milenària
sota els parrals amplíssims que ombreen els portals.
Galans que en son idili desfloren madrigals...
Padrines qui mormuren pregaries pera els morts.
Els avis qui desgranen rosaris de recorts.
Els Amos qui diserten del fruits y la cullita.
Les mares qui acaronen la vida que palpita
en l'ombra del sagrari del ventre en plenitud,
hont ha granat la fruita d'una altra joventut.

Es l'hora capvespral, es l'hora del misteri.
Tremolen estels d'or endalt de l'hemisferi.
Tremolen les canturies pels ondulats camins
y el cant de les fontanes sanglota bosch endins...

Es el moment que l'ànima s'envola pelegrina
cridada per la flama d'una esplendor divina
qu'en vaguetats daurades tremola en l'horitzó...

¡Oh el finestral amplíssim de la contemplació!

JOAQUIM FOLCH Y TORRES.

TEATRALERIES

PICAROL.—*La Comedianta*
y *Agua de noria*.

Dijous de la passada setmana festa de Sant Antoni de Padua, se celebrà en l'esmentat teatre una escullida funció de sarsuela posantse en escena les obres que encapsalen aquestes ratlles.

La comedianta es una opereta que resulta quelcom monòtona malgrat contenir alguns números de música ben recomanables. Molt s'hi distingeixen la Ballo y en Santpere qui feu esforços per sor-

tir airós del seu difícil paper, lo mateix que les demés parts de la companyia la qual en conjunt era bona.

Agua de noria sense esser l'acció una cosa del altre mon, s'escolta ab verdader gust, tant per la lletra que es dels celebrats germans Quintero com per la música del mestre Vives, que es deliciosa.

Mereix un elogi la companyia Santpere pel cuidat que posà en l'execució d'aquesta obreta, que fou del agrado del públic el qual demanà la repetició d'alguns números musicals, especialment del chor del segon quadro que fou molt ben cantat.

En resum una bona tarda, puig además de lo esmentat, cal afegirhi una bona orquesta y una excelent presentació.

La concurrencia regular.

B.

CENTRE BADALONÍ.—*Papá Ministre*
y *L'Amich Cirera*.

El diumenge prop passat foren representades en el teatre de dit Casino per la companyia que dirigeixen nostres amics Terrades-Casas les obres esmentades havent tingut la primera una excelent interpretació molt especialment per part den Terrades, Casas, Gili y Boix que'n sos respectius papers donaren una vegada més mostra dels mérits guanyats en l'art dramàtic.

No menys podem dir den Campmany, Muns y Caballé que ab les senyores Fremont y Ricart contribuiren al millor éxit de *Papá Ministre* que ha sigut l'obra qual conjunt ha resultat més ajustat de les representades per nostres amics en dit local.

La comedieta *L'Amich Cirera* donà fi á la festa agradant a la concurrencia.

G.

DEL AJUNTAMENT

El dilluns prop-passat, malgrat haverhi a Casa la Ciutat número suficient pera celebrar sessió de primera convocatòria, no va tenir lloc aquesta, ja que l'Arcalde veient que'ls regidors no acabaven mai d'entrar al Saló y no tenint paciència, com altres vegades, d'esperar que entressin, va suspendre la sessió per manca de número. Faltaven entrar en Doménech Renom, en Clarós y en Lluciá y les minoríes.

El dimecres va tenir lloc la de segona, ab assistència de tots els regidors menys en Planas, president l'Arcalde en Martí Pujol.

—Després de llegida l'acta de la sessió anterior, en Nadal diu que degut a lo moguda que fou aquella, el Secretari deixà de consignarhi els següents conceptes, que porta escrits en un paper y pel qual se veu que'ls ha prés taquigràficament ja que son molt detallats: Que en Serra va atribuirli que ell era capàs de falsificar cartes y fins ferles desaparèixer; insult, diu, que si en Serra no manté el perdonarà.

Aquestes paraules fan que en Serra y en Costa

protestin y l'interrompin sorollosament, recomanant ordre el president y originantse una forta discussió entre aquest y els esmentats regidors.

Continúa en Nadal dient que tampoc hi consta la rectificació den Borbosa quan aquest explicà l'alcans de les seves paraules, aixís com també quan ell rectificà unes manifestacions que li atribuïren dos periòdics locals, que segons sembla son *Acció* y *GENT NOVA*.

En Serra s'até a lo consignat en l'acta y no retira cap paraula, y que sols faria quan en Nadal retirés les suposicions injurioses dirigides a la minoria radical, afegint que protesta de l'actitut de perdonavides del referit regidor.

En Costa s'adhereix a n'aquestes manifestacions y diu que té confiança ab el Secretari qui fá les actes ab imparcialitat. Acaba dient que no l'espanten els processos.

En Padrós Vidal pregunta quins intents porta en Nadal.

En Casas endevina que per la forma tan ben documentada, que va el referit regidor, porta intencions violentes per lo que no li prestarà'l seu concurs. No es qui, diu, en Nadal pera redactar les actes, afegint que a lo que's va, es dret a un procés. Si's conduissin, va dient, els debats ab la deguda forma, no ocurririen aquets escandalosos incidents que tots lamentem. Acaba extranyant que en Nadal tingui interès en fer constar que no ha dit que «no posava en dubte l'honorabilitat de la minoria federal nacionalista», afegint que está disposat a desvaneixer tots els dubtes que noblement se manifestin.

En Nadal contesta que com que no ha negat ni afirmat res, no vol accedir a fer cap declaració, ni en un sentit ni en l'altre respecte la minoria de la esquerra. Manifesta que no té cap resolució presa respecte si anirà a un procés, que no'l guia altre móvil que'l desitj de que l'acta sigui fidel reflexe de lo que passi a la sessió y no el d'arreglar l'acta a la seva manera, afegint que tres periòdics, que llegeix, (*GENT NOVA*, *Acció* y *El Eco*) confirmen en llurs ressenyes les seves manifestacions.

En Serra's manté en la mateixa actitut.

En Casas se resisteix a servir de complis y delator com desitja en Nadal y a prestarli'l seu concurs dient que lo mateix faria si's tractés de minories reaccionaries. En altres llocs, va dient, no's permet que'ls debats se desenrotllin tan agressivament, fentse gestions pera que quedin retirades totes les paraules que afectin al prestigi de tots. Acaba dient que si ell tingués dubte sobres l'honorabilitat d'una agrupació o individu no'ls amagaria com ho fa en Nadal.

En Nadal insisteix en no volguer aclarar res.

En Costa critica y fá responsable de lo que passa an el president per la seva parcialitat, aludint en altre qüestió an en Doménech Galcerán el qual interromp al orador, fent que la presidencia l'obligui a concretarse al assumpte.

En Casas deixa en llibertat an en Nadal de fer

constar les seves paraules y brinda'l seu concurs a que's posi fi a n'aquets debats, ja que si, diu, tingués a sa disposició la campana no arribarien an aquets limits.

Rectifica en Nadal fentho després en Casas qui diu que les paraules violentes son de l'incumbencia del Alcalde el ferles constar en acta.

Intervé en Martí qui fá constar que en una ocasió en Pujol y en Doménech Galcerán digueren que no tenien res que dir de la minoria federal nacionalista, parlant després en Doménech Galcerán, qui al istil den Nadal, preté rectificar les manifestacions que li atribueixen, empró se li veu que fuig per la tangent.

Intervé en Padrós Saivatella qui observa que havent fet tothom manifestacions de volguer retirar les paraules ofensives, es hora de que s'acabi aquest debat y excita a que l'Alcalde dongui una solució an aquest assumpte, ja que son elegits per un poble que trevallia y no es discutint inútilment com se fá feina. (*Murmulls d'aprovació en el públic*).

En Serra's retira del saló manifestant intenció de retirar les seves paraules quan en Nadal retirí les suposicions injurioses.

Després de parlarne més d'aquesta qüestió, intervé al fi la presidencia, qui confessa que es massa tolerant, empró que's veu impossibilitat de que els debats se reduixin. Se mostra partidari de que se posi en vigor el Reglament y de que's donguin per retirades mutuament les paraules ofensives y aixís ho proposa al Consistori.

Després d'un incident fora de lloc iniciat per la presidencia respecte un cas denunciat per en Costa fruit d'un anónim, lo qual feu a la Comissió (se tracta d'unes obres fetes a casa'l senyor Ysamat) interveninhi en Costa, Miralles, Borbosa y president, parla altra vegada en Nadal qui diu que retirará les seves suposicions quan se retirí també de que la campanya d'insidies contra l'esquerra fos feta per la dreta, contestant en Costa mantenintho y declarant que no's tracta d'individus del Consistori.

En Nadal diu que les seves suposicions també no anaven dirigides a la minoria radical, replicant an aixó en Martí que es la primera vegada que veu rectificar un concepte an en Nadal ja que les paraules d'aquest foren dites y dirigides a la minoria radical, afegint que en Nadal ha equivocat els termes, puig en lloc d'estar com a majoria, a la defensiva está sempre a l'ofensiva.

En Nadal, cridant, diu que no vol que's donguin per retirades les ofenses mutuament ja que ell, diu, no ha ofés, empró la presidencia li contesta que tant en Serra com en Nadal s'han sentit ofesos y dona fi an aquest incident retirant totes les paraules injurioses y aprovantse l'acta després de fer constar en Nadal les demés aclaracions que ha fet a l'acta, fent excepció de la primera que ha mogut tan de vol.

Al explicar el vot en Casas ha aludit an en Do-

ménec Galcerán perquè ha volgut retirar la gracia, diu, que's va fer y que consta en acta.

En Doménec Galcerán s'escarrassa en dir que no tenien l'alcans que se li vol donar. Empró l'agafa pel seu compte en Padrós Vidal y després de varis capetjos acaba per confessar aquell que va dir que *no tenia motiu pera pronunciar cap paraula injuriosa contra la minoria federal nacionalista del any passat*.

Segueix l'ordre del dia.

—S'aprova una proposició de la Comissió d'Hisenda sobre la construcció de cinc llocs pera la venda de peix en la Plassa Mercat, la qual fou deixada sobre la taula en la sessió anterior.

—S'aproven varis dictamins de la Comissió de Obres referents a les instancies presentades per en Francisco Morató, en Ramon Marimont, na Eulalia Verdager, en Josep Famadas, en Francisco Cui-xart n'Antoni Casas, en Josep Estapé, en Joan Riera, na Coloma Salvatella, en Pere Botey, en Francesc Mongay, na Madalena Roda, en Josep Marot y na Francisca Ambrós.

—Passen a les respectives Comissions les intancies presentades per en Gottardo de Andreis, en Victorià Borrás y la Companyia Barcelonesa d'Electricitat, sobre obres; altra de na Maria Solanas sollicitant les taules núms. 1 y 2 de la Plassa Mercat pera la venda de verdura, y una altra den Miquel Simó demanant per ingressar en el Cos de Bombers.

—Aprovar les nómines de la brigada eventual de la setmana passada.

Rectificació —En Nadal diu, rectificant un concepte den Casas en la passada sessió, de que no es partidari de que's deixin passar les injuries dirigides als regidors.

Examins.—Després d'una breu discussió en la que hi intervenen en Nadal, president y en Serra, se pren en consideració a petició d'aquest, el que s'assisteixi als exams del Ateneo Obrero, ab una adició den Nadal perquè l'Arcalde fassi'l convit.

Debat.—En Serra demana l'opinió de la majoria respecte la continuació de les obres de l'obertura del carrer de Guimerà, puig hi han consignades 14.000 pessetes per aquest fi, haventhi oferiments dels propietaris per valor de 2.000 pessetes, puig segons li manifestá en Doménec Renom no era partidari de que's fes, car se necessitava dita quantitat per altre concepte.

En Doménec Renom corrobora la seva opinió particular y acaba dient que ja's farà.

Intervé en Martí qui s'adhereix als requeriments fets per en Serra, car a més d'haverhi consignació expressa, hi ha un sol propietari que oferí el 50 per cent del valor de les obres o siguin 10.000 pessetes. Demana la prompta solució d'aquest assumpte.

En Doménec Renom diu que s'estudii repllicant en Serra que ja está fet, que sols manca donar ordre al arquitecte.

En Pujol diu que tots hi tenen interés en que no s demori, afegint que's farà quan se disposi de

aquesta quantitat, observantli en Martí que dites 14.000 pessetes son a resultes, es a dir, que's poden gastar quan se vulgui, car son diners en caixa, y que no's poden invertir en cap altre concepte, lo qual no nega en Pujol qui manifesta després que's farán els treballs pera portarho a cap aviat.

Del II Congrés d'Ateneus de Vilanova.—En Costa desisteix de parlar de quelcom referent an aquet Congrés, ja que ha sigut acordat que'l III se celebri a Barcelona.

En Nadal aprofita aquesta ocasió pera exposar els treballs fets per ell, com a delegat del Ajuntament, pera que'l III Congrés se celebrés a Badalona, treballs que va trovar avensats deguts a les gestions fetes per en Rodon y el president del Ateneo Obrero de nostra ciutat. Diu que va observar en el Congrés la més estricta neutralitat, lo qual no ho feren els referits senyors, car en Rodon tingué un incident sorollós ab el Comte de Santa Maria de Pomés y l'altre firmá una proposició sobre la neutralitat d'ensenyansa, lo que feu que'ls elements catòlics, que ja tenia ell conquistats, s'escamessin y votessin perquè dit Congrés se celebrés a Barcelona. Manifesta després, presentant varis dats, de que's va enganyar al Ajuntament, car hi havia inscrits solzament 8 Ajuntaments y no 20 com se digué. Acaba dient que per aquestes lluites se mostraba reaci de que la Corporació s'hi adherís.

En Costa diu que'ls elements catòlics demostraren lo que son quan per sols lo manifestat per en Nadal votaren contra la celebració del III Congrés a Badalona, entenent que degut a les intemperancies dels anomenats elements se produiren els incidents sorollosos en l'esmentat Congrés.

En Martí diu que les lluites partidistes y religioses son causa sempre de que'ls actes de cultura acabin malament, extranyant de que'ls amics den Nadal se sentissin ofesos y votessin per Barcelona.

Intervé en Casas qui diu que encara que fos l'Ajuntament de Badalona l'únic adherit no se'n penediria creient que no hi ha hagut mala fe. L'incident Rodon-Comte de Santa Maria de Pomés, diu, fon per qüestions tècniques, entenent que l'Ateneo Obrero podia proposar lo que li semblés; no essent aixó la causa de que'l III Congrés no hagi vingut a Badalona, sino'l veto posat pel Bisbat, escrupolosament seguit pels catòlics. Fa notar que del Ajuntament sols votaren els radicals y nacionalistes, per Badalona, abstenintse'ls de la majoria, aixis com també el que un periódic local de dreta, després de defensar la conveniencia de la celebració del vinent Congrés a nostra ciutat, no n'hagi parlat més.

En Nadal contesta que ell debía recullir els títols de la majoria pera pendre part a la votació, empró li passà'l temps. (*Si que es extrany*). Diu que la majoria havia convingut en votar a favor de Badalona y contra la neutralitat de ensenyansa; que al declararse l'Ateneo Obrero partidista, s'enemistá ab els elements catòlics.

Se parla llargament encare d'aquesta qüestió interveninthi també en Serra aixis com també d'in-

idents passats en dit Congrés y la presidencia dona per acabada la discussió.

Prec.—En Serra prega que's fassi canviar una acera del carrer de Sant Isidre que'l propietari la construi ab mal material.

En Pujol diu que ja ha fet gestions en aquest sentit.

D'aquelles cartes.—En Cases manifesta que examinades les cartes presentades pels radicals y deixades a petició seva en poder del Consistori, creu que al seu entendre no hi cab expedient, empró que veurà ab gust y ajudarà al qui ho desitji fer. Prega ademés a la presidencia que li reservi lloc en l'ordre del dia de la vinenta sessió pera inclourhi els projectes que anuncià a primers d'any.

Una font.—En Costa pregunta perque no s'ha complert un acort de la Comissió de Foment de posar aixeta a una font de la Plassa Maignon.

En Nadal li contesta que es descuit del capatás, puig l'ordre era donada y ara l'ha repetida.

D'obres.—En Costa demana que les obres en gran se fassin per concurs y que's reparteixi la feina petita entre tots els industrials, adherintshi en Serra.

La presidencia s'hi mostra també d'acort, afegint que qui ho ha de destinar son les Comissions.

De l'escola de tall.—En Serra pregunta com está lo de la creació d'una nova escola de Tall.

Li contesta en Nadal que está acordat deixar la resolució pel Octubre car ja tenim a sobre la calor.

Rectifica en Serra y el president aixeca la sessió. (Eren dos quarts d'una de la matinada).

NOVES

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA».—*Les fogueres patriótiques.*—Demà diumenge, revetlla de Sant Joan, s'encendrà al istil d'altres anys, una foguera patriótica, al turó de cal Amigó, acordada pel Concell Directiu de nostre Centre.

Al acte hi están convidats tots els socis del Centre, sortint a les cinc de la tarda del hostatge social habentse d'emportar els assistents el sopar.

REVELLES.—Demà diumenge a la nit tindrà lloc un ball de revetlla organitzat pel «kiosk Picarol» essent indispensable pera pendrehi part l'entrada de les funcions a dita favorescuda Sala d'Espectacles.

—El Centre Badaloní celebrarà, ab motiu de la revetlla de Sant Joan, avui a les nou del vespre, un concert a la Plassa y un lliut ball de societat en el saló de dit Centre per la Banda de Cassadors de Mérida.

«Les mellors aigües alcalines Vichy Hôpital (estómac), Vichy-Célestins (ronyons), Vichy-Grande-Grille (fetxe), son insubstituïbles.

Refuseu tota imitació.»

EXAMENS.—La Junta Local de primera Ensenyanza ha acordat que's examens de les Escoles Públiques de nostra ciutat tinguin lloc en els locals de les meteixes els dies y hores que a continuació s'expressen:

Dia 25 Juny, a les 9, escola de pàrvuls; mateix dia, a les 15, escola superior; dia 26, a les 9, escola

de D. Antoni Valls; mateix dia a les 15, escola de D.ª Sagrari Alvaro; dia 27, a les 9, escola de Don Jaume Giralt; mateix dia a les 15, escola de D.ª Dolors Vallés; dia 28, a les 9, escola de D. Teodor Corominas; mateix dia a les 15, escola de D.ª Francisca Compte y el dia primer de Juliol a les 15, escoles de Canyet.

«Demaneu Sal Vichy Etat pera begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.

Refuseu tota imitació.»

ATENEU OBRERO—Aquesta entitat cultural celebrarà els examens dels alumnes de les classes que sosté, durant els següents dies:

Pàrvuls, dia 20 del corrent a les 9 del matí. Noies, dia 23 a les 3 de la tarda. Elemental, dia 24 a les 9 del matí. Superior, dia 24 a les 3 de la tarda. Teneduria de llibres, dia 25 a les 8 de la nit. Francés, dia 26 a les 8 de la nit y Dibuix, dia 27 a les 8 de la nit.

Agraim l'invitació que pera assistir als mateixos hem rebut.

Festivitats de Sant Joan y Sant Pere

Especialitat en Coques de totes classes desde 0'25 ptes, 0'50 ptes, 1 pta, 1'50 ptes y 2 ptes.

Vins, licors y champans

Se serveix a domicili

COLMADO LLIGONA

Plassa Mercat, 17 - BADALONA

PER L'EXTINCIÓ DE LA MENDICITAT.—La Junta Local de Protecció a la Infancia y extinció de la mendicitat, en reunió tinguda el passat dimars, se ocupà detingudament de la R. O. del Ministeri de la Governació referent a la extinció de la mendicitat, tractant del modo de ferse ab medis pera donar compliment al benéfich fi pera que ha sigut creada.

De moment, acordà celebrar una Tómbola, que estará oberta els dies de la Festa Major, recabant de tots els badalonins donatius de objectes pera la mateixa.

MULTA.—L'Arcaldia ha multat ab 25 pessetes als empresaris del «Picarol» per exhibir pel·lícules sense tenirne permís.

Probeu una temporada el marvellós THE ALPINO y vos convencereu de sos excelents resultats.

TRASLLAT.—Ha sigut traslladat, ab ascens, l'inspector de la policia governativa en nostra ciutat, en Grau Guerrero.

La Academia Mercantil, Passeig de Martinez Campos, núm. 16 porta colocades ja a tres Senyorettes Mecanógrafes en importants cases de Barcelona ab sous de 25 duros mensuals.

La Mecanografia, Taquigrafia y Teneduria, Idiomes son la clau de totes les bones colocacions.

Classes dia y nit fins a les onze.

TANCAMENT.—Ha sigut manat tancar el Cine Moderno de nostra ciutat fins que's fassin les obres necessaries pera reunir condicions.